

Tweede Kamer
T.a.v. commissie Infrastructuur en Waterstaat
p/a cie.iw@tweedekamer.nl

Datum: Harlingen, 10 januari 2023

Kenmerk: CW/EKu/23006

Betreft: Input Coalitie Wadden Natuurlijk CD Wadden 18 januari

Uw kenmerk: -

Geachte heer, mevrouw,

De balans tussen ecologie en economie in het Waddengebied is scheef. Dat schrijft de minister in haar brief aan u. Ze wil de Waddennatuur versterken en schadelijke activiteiten moeten worden verminderd of gestopt. Deze nieuwe, langverwachte en nodige koers stemt de in de Coalitie Wadden Natuurlijk¹ samenwerkende natuurorganisaties tevreden.

Ondertussen wordt er in strijd met de nieuwe ambities gehandeld. Zo heeft de Minister de garnalenvissers toegestaan om vanaf 1 januari jl. zonder natuurvergunning te vissen in Natura 2000-gebied. Tevens is er nog steeds geen streep gezet door de gaswinning bij Ternaard en wordt de Waddenzee nog troebeler door het recente besluit om vaargeul de Boontjes extra diep te houden.

Daarnaast heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de afspraken in het 'Convenant Transitie Mosselsector en natuurherstel Waddenzee' ondermijnd door het Programma naar een Rijke Waddenzee (PRW) te stoppen. Ook is het lopende Natura 2000 beheerplan verlengd zonder dat er extra natuurmaatregelen worden genomen.

En zo zit er, alleen al op basis van deze recente voorbeelden, een groot verschil tussen ambitie en daden. De Coalitie Wadden Natuurlijk heeft zorgen over de tijd die het gaat kosten om tot een ambitieus en stevig Beleidskader Natuur Waddenzee te komen en alle schadelijke activiteiten die ondertussen voortduren. Daarom roepen we het kabinet op: stop per direct al met het toestaan van verslechterende activiteiten en begin zo snel mogelijk aan verbetering.

Beleidskader Natuur Waddenzee

Ondanks de Unesco- en Natura 2000-status wordt ons Werelderfgoed ernstig bedreigd en aangetast. Er mag en kan veel: er zijn jaarlijks zo'n 80.000 activiteiten in en op het Wad. Natuurlijk wordt er in een vitaal Waddengebied ook gewoond, gewerkt en gerecreëerd, maar wij verwachten dat er een omslag in denken en handelen komt. Onmisbaar daarbij is een

¹ Waddenvereniging, Vogelbescherming Nederland, Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland, It Fryske Gea, het Groninger Landschap, Stichting WAD en Sportvisserij Nederland

duidelijke ecosysteemvisie, zoals onder meer geschreven door het Programma naar een Rijke Waddenzee.

Een goed Beleidskader Natuur Waddenzee stelt wat wel of niet past in de Waddenzee. Bij niet-passendheid zou het uitgangspunt moeten zijn dat het medegebruik wordt verplaatst, verduurzaamd of gestopt. Dit vraagt om een transitie, slim zoneren en een helder toekomstperspectief naar duurzaam medegebruik voor de betreffende sectoren en partijen. Daarbij verwachten wij van de overheid dat deze de sectoren die dit raakt waar nodig helpt in de transitie.

Ook moet er oog zijn voor cumulatie: een losse activiteit is voor de Waddenzee misschien maar beperkt schadelijk, maar de opeenstapeling heeft grote schade tot gevolg. Desondanks worden er nog steeds nieuwe vergunningen afgegeven voor allerhande activiteiten. Vergunningverleners geven aan dat er momenteel niet wordt vergund op basis van beleid, maar dat er feitelijk beleid wordt gemaakt doordat er nieuwe vergunningen worden afgegeven.

De Coalitie Wadden Natuurlijk maakt zich grote zorgen over het lange proces dat de Minister nog wil doorlopen voordat er goed beleid ligt. Er kan wat ons betreft veel meer snelheid gemaakt worden met het opstellen van een Beleidskader Natuur Waddenzee dat juridisch hanteerbaar is voor vergunningverleners. Alle benodigde kennis is zowel vanuit de wetenschap als de praktijk aanwezig om een goed Beleidskader Natuur Waddenzee te maken: meer onderzoek is echt niet nodig.

Europese herstelwet Natuur en VN-biodiversiteitsdoelen

Die haast is ook geboden door internationale ontwikkelingen. Want terwijl Nederland begint aan een Beleidskader Natuur Waddenzee, wordt vanuit de Europese Commissie gewerkt aan natuurherstelregelgeving. Nederland heeft de doelen daarvan ook omarmd, maar staat nu met 0% volledig/hog beschermde marien gebied, ver achter bijvoorbeeld het VK (69%), de VS (23%) en Argentinië (11%). Het toevoegen van delen van de Waddenzee als hoog beschermde maritiem gebied stelt het kabinet in staat om relatief snel meters te maken met het indienen van de benodigde arealen aan strikt beschermde gebieden.

Ook bij de VN staan biodiversiteitsdoelen hoog op de agenda, in navolging van de top in Montreal begin december. Het akkoord vraagt dat in 2030 30% van het land, de zoetwatergebieden en de zeeën beschermde natuur worden. Dit percentage heeft Nederland nog lang niet in zicht. Het kabinet heeft nu nog de kans om zelf richting te bepalen en meer beschermde gebied toe te voegen.

Uitvoeringsprogramma Waddengebied

U bespreekt 18 januari ook het concept van het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026. Dit document is voortgekomen uit de Agenda voor het Waddengebied. In dit Uitvoeringsprogramma staan veelal sectorale programma's en projecten centraal, maar het vertrekt niet vanuit de hoofddoelstelling van de Agenda: natuur.

De Coalitie Wadden Natuurlijk vindt het opmerkelijk dat dit uitvoeringsprogramma er al ligt, terwijl het Beleidskader Natuur Waddenzee nog moet komen én PRW is gestopt. In PRW werd al programmatisch toegewerkt naar het herstel van de rijke Waddenzee. Het Programma Rijke Waddenzee heeft tal van bruikbare adviezen en rapporten opgeleverd, die de minister ter hand kan nemen als uitgangspunt voor het Beleidskader Natuur Waddenzee.

Rechtsgang of samenwerking

Kortom: het kabinet moet aan de bak en vindt ons aan haar zijde als het gaat om het herstel van de Rijke Waddenzee. Maar haast is geboden. De Europese Commissie, UNESCO, de VN en ook de rechter kijken met Coalitie Wadden Natuurlijk mee of de natuur ook echt op één wordt gezet. De evaluatie van het Beheerplan Natura 2000 die we dit voorjaar krijgen, zal de urgentie alleen maar vergroten.

Ondanks dat het Beleidskader Natuur Waddenzee voorlopig nog niet gereed is, is de eerste stap naar natuurherstel gelukkig relatief eenvoudig te zetten. Dat is namelijk stoppen met onvergunde activiteiten en andere plannen die de staat van instandhouding verder achteruit helpen. U kunt daar vandaag al mee beginnen en de Coalitie Wadden Natuurlijk denkt graag met u mee.

Met vriendelijke groet,
Waddenvereniging,
mede namens Vogelbescherming Nederland, Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland, It Fryske Gea, Het Groninger Landschap, Stichting WAD en Sportvisserij Nederland,

Christine Wijshake
Directeur